

มติคณะรัฐมนตรีและบทความเกี่ยวกับ
การลงโทษวินัยข้าราชการกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้วไม่กลับมาอีกเลย
ว่าควรหรือจะต้องไล่ออกจากราชการ
โดยไม่มีเหตุผลหย่อนโทษเป็นปลดออก

ที่ นร 0205/ว 234

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท 10300

24 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอบปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี
เรียน กระทรวง ทบวง กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ นว 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ปกปิด ที่ นร 0709.2/ป 1044
ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2536

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดทางวินัย
อย่างร้ายแรง มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอขอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503
เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ความละเอียดครบถ้วนตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2536 อนุมัติตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ ดังนี้

1. ให้ปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการ
ผู้กระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี ดังนี้

1.1 ปรับปรุงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนจากความว่า "ละทิ้งหน้าที่ราชการ
ไปเลยเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร" เป็น "ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกัน
เป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย"

1.2 การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการ
ตามข้อ 1.1 เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่
ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ

2. สำหรับการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงใน 2 ฐานความผิดดังกล่าวตามมาตรา
67 วรรคสาม และมาตรา 75 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518
หรือตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหน้านั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. 2535 มีบทเฉพาะกาลมาตรา 138 ให้ลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือนที่ใช้อยู่ขณะกระทำผิด ก็ให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัด
ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี
โทร. 2827193 โทรสาร 2824045

23 ธ.ค. 2536

ที่ นร 0611/ว 2

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

30 มกราคม 2528

เรื่อง แนวทางในการพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

ด้วยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ซึ่งเป็นผู้สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโทษทางวินัยได้ให้ความเห็นว่าความหมายของคำว่า ทุจริตต่อหน้าที่ราชการในปัจจุบันนี้มีลักษณะการกระทำผิดกว้างขวางขึ้นกว่าแต่เดิมมากจึงขอให้สำนักงาน ก.พ.ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับโทษในเรื่องการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเสนอแนะเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะทบทวนมติคณะรัฐมนตรีให้เป็นการเหมาะสมขึ้นเพียงใด หรือไม่

สำนักงาน ก.พ.ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องดังกล่าวแล้วเห็นโดยสรุปว่ามติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 ที่กำหนดให้ลงโทษผู้ทุจริตต่อหน้าที่ราชการถึงไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการนั้น เป็นมติที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายของรัฐบาลที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างจริงจัง ซึ่งถือได้ว่าเป็นมติที่ยังมีความเหมาะสมและจำเป็นที่จะคงไว้ใช้โดยที่ยังมีต้องแก้ไขปรับปรุงแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม การที่จะส่งลงโทษข้าราชการสถานหนักถึงขั้นไล่ออกหรือปลดออกจากราชการในกรณีนั้นนั้น จะต้องมียานหลักฐานชัดเจนพอสมควรว่าผู้กระทำผิดมีเจตนาทุจริตหรือเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการด้วย สำนักงาน ก.พ. จึงได้เสนอความเห็นดังกล่าวข้างต้นต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย และได้สั่งการให้สำนักงาน ก.พ.แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องนี้ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบ เพื่อให้การพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นไปอย่างมีเหตุผลในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะสามารถให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และสร้างความเป็นธรรมให้กับทั้งราชการและตัวข้าราชการเองด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้จังหวัดและกรมต่าง ๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โสรัจ สุจริตกุล

(นายโสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัย

โทร. 2819451

กาน

ที่ น.ว. ๑๒๔ / ๒๕๐๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ ตุลาคม ๒๕๐๓

เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงทบวงกรม

ด้วยเลขาธิการ ก.พ. รายงานว่า มีกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงออกจากราชการ เพื่อบำบัดความชั่วร้าย โดยอ้างเหตุควรปราณีหลายราย ซึ่ง ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นการเหมาะสม รวม ๒ เรื่อง คือ -

๑. กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๙ เพื่อบำบัดความชั่วร้าย

๒. กระทำผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ เกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๙ เพื่อบำบัดความชั่วร้าย

ก.พ. เห็นว่าความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการ ไปเลยเกินกว่า ๑๕ วันโดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปราณีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตยกออกไปแล้วมาคืนก็ การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดก็ดี ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลง เป็นให้ออกจากราชการได้ ก.พ. จึงขอให้ท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาและสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ ก.พ. เสนอ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

จึงขอเรียนเข้ามา เพื่อจกได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายมนูญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการ คณะรัฐมนตรี.

ตำแหน่งรอง

(นางจิราพันธ์ เจริญวานิช)

จ. วิชาการชั้นโทนายและแทน ๑

ด่วน

ที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ ตุลาคม ๒๕๐๓

เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงทบวงกรม

ด้วยเลขาธิการ ก.พ.รายงานว่ามีกระทรวงทบวงกรมต่างๆ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ โดยอ้างเหตุผลว่ปราณีหลายราย ซึ่ง ก.พ.พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการเหมาะสม ๒ เรื่อง คือ

๑. กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ

๒. กระทำผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ

ก.พ.เห็นว่าความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปราณีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตยกออกไปแล้วมาคืนก็ดี การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใด ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงเป็นให้ออกจากราชการได้ ก.พ.จึงขอให้ท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณา และสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะรัฐมนตรีให้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ ก.พ.เสนอ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

จึงขอเรียนมาเพื่อจักได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ลงชื่อ

มัญญ บริสุทธิ์

(นายมัญญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

สถานะของมติคณะรัฐมนตรีกรณีกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

นายชาญชัย ศรีทวงษ์^๑

สวัสดีครับผู้อ่านทุกท่าน ท่านที่อยู่ในระบบราชการโดยเฉพาะท่านที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับวินัยข้าราชการก็คงทราบกันดีว่า สถานโทษสำหรับข้าราชการที่กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้นมีอยู่สถานเดียวคือไล่ออกจากราชการ ที่กล่าวเช่นนี้หลายท่านอาจจะสงสัยว่าทำไมถึงไล่ออกสถานเดียว โทษสำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมีสองสถานคือปลดออกและไล่ออกจากราชการมิใช่หรือ ก่อนที่จะให้บทสรุปในเรื่องดังกล่าว ในเบื้องต้นผู้เขียนขออธิบายให้ทุกท่านทราบก่อนว่าโทษทางวินัยตามที่บัญญัติในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑^๒ มีอยู่ด้วยกัน ๕ สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก และไล่ออก และโทษสำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น ตามมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน^๓ มี ๒ สถาน ได้แก่ โทษปลดออกจากราชการ และโทษไล่ออกจากราชการ ส่วนโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดเงินเดือน มีไว้สำหรับผู้ที่กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวท่านผู้อ่านคงจะเห็นแล้วว่ากฎหมายซึ่งเป็นฐานที่มาแห่งอำนาจที่ผู้บังคับบัญชาจะใช้ในการพิจารณาสั่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการซึ่งเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้นได้เปิดช่องให้ผู้บังคับบัญชามีเสรีภาพในอันที่จะเลือกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการก็ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ผู้บังคับบัญชามีดุลพินิจที่จะตัดสินใจลงโทษปลดออกหรือไล่ออกก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งกรณีของการกระทำผิด หรือเหตุอันควรลดหย่อนโทษที่ผู้กระทำผิดวินัยมีอยู่ เพียงแต่การสั่งลงโทษต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองเท่านั้น แต่ในทางความเป็นจริงในการใช้ดุลพินิจลงโทษทางวินัยข้าราชการที่กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการของผู้บังคับบัญชาโดยส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ที่ผู้เขียนกล่าวเช่นนี้ก็เนื่องจากการสั่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางการลงโทษไว้แล้วว่าต้องไล่ออกสถานเดียว คือตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ หากพิจารณาถ้อยคำตามที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรีแล้ว แม้จะใช้ถ้อยคำว่า “ควร” ไล่ออกจากราชการที่กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการออกจากราชการ แต่ความหมาย

^๑ นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ก.พ.

^๒ มาตรา ๘๘ “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย จะต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรลดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินเดือน

(๓) ลดเงินเดือน

(๔) ปลดออก

(๕) ไล่ออก”

^๓ มาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง “ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก”

โดยนัยก็คือ “ต้อง” ไล่ออกสถานเดียว ซึ่งผู้เขียนได้สืบค้นถึงที่มาว่าทำไมมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้จึงใช้คำว่า “ควร” แทนที่จะใช้คำว่า “ต้อง” ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการสั่งลงโทษเสียแต่แรก ซึ่งจากการสืบค้นถึงที่มาของคำนี้จึงได้ความว่าเมื่อครั้งที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ใช้บังคับอยู่นั้น สำนักงาน ก.พ. ได้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีว่ามีกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ โดยอ้างเหตุควรปรานีจำนวนหลายราย ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการไม่เหมาะสมในสองเรื่องซึ่งหนึ่งในนั้นคือเรื่องการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ โดย ก.พ. เห็นว่าความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตยกออกไปแล้วมาคืนก็ดี การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนโทษลงเป็นให้ออกจากราชการได้ คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ ลงมติเห็นชอบตามที่ ก.พ. เสนอ ต่อมาจึงมีการออกหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วน ที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ แจกเวียนส่วนราชการต่าง ๆ ให้ถือเป็นหลักปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว และเมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ปรากฏว่าโทษสำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว^๔ มีเพียงสองสถาน คือ ปลดออก และไล่ออกจากราชการ โดยที่มาตรา ๑๐๔ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน^๕ ได้บัญญัติให้ผู้ที่ถูกลงโทษปลดออกจากราชการมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ สำนักงาน ก.พ. จึงเสนอขอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ จากข้อความเดิมเป็นความว่า “ผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ” ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ต่อมาจึงมีการออกหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ แจกเวียนให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติ จากที่มาดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าคำว่า “ควร” ตามที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรีได้ตกติดมาตั้งแต่ในขั้นการเสนอของ ก.พ. แล้ว ซึ่งในบริบทของผู้เสนอก็กไม่ได้ผิดรูปแบบอะไร แต่ในบริบทของคณะรัฐมนตรีที่เป็นฝ่ายให้ความเห็นชอบนั้นแท้ที่จริงแล้วมีเจตนาที่จะให้หมายความว่า “ต้อง” แต่อย่างไรก็ตามมติคณะรัฐมนตรีก็ยังใช้คำว่า “ควร” มาจนกระทั่งปัจจุบัน และเมื่อมีข้อถกเถียงเกิดขึ้นเกี่ยวกับสถานะหรือค่าบังคับของมติคณะรัฐมนตรีว่ามีผลผูกพันให้ผู้บังคับบัญชาต้องถือตามโดยเคร่งครัดหรือเป็นเพียงแนวทางที่นำมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการสั่งลงโทษ จึงมีการยุติข้อถกเถียงด้วยการอาศัยหลักในการตีความเข้ามาแก้ไขให้คำว่า “ควร” หมายความว่า “ต้อง” ที่ผู้เขียนกล่าวมาทั้งหมดก็เพื่อจะชี้ให้เห็นถึงสถานะทางกฎหมายและการใช้บังคับอันนำไปสู่ประเด็นพิจารณาเรื่องสถานะของมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ว่าเหตุใดจึงอยู่เหนือดุลพินิจ

^๔ มาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออกทั้งนี้ ภายใต้บังคับวรรคสอง”

^๕ มาตรา ๑๐๔ วรรคท้าย “ผู้ใดถูกลงโทษปลดออกตามมาตรา นี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ”

ของผู้บังคับบัญชาในอันที่จะส่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการ และผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะใช้ดุลพินิจในการส่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการให้แตกต่างไปจากมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ได้หรือไม่เพียงใด

การจะพิจารณาว่ามติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ มีสถานะเป็นอย่างไรในทางกฎหมาย และมีผลใช้บังคับระดับใดในลำดับชั้นของกฎหมาย จึงต้องพิจารณาเนื้อหาและผลบังคับใช้ของมติคณะรัฐมนตรีว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ซึ่งผู้เขียนขอหยิบยกขึ้นพิจารณาในสองสถานะ คือ ในสถานะที่เป็น “กฎ” และในสถานะที่เป็น “แนวปฏิบัติหรือแนวนโยบาย” โดยมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการและข้าราชการถือปฏิบัติเป็นการทั่วไป แม้ไม่มีผลโดยตรงในทางกฎหมาย แต่ส่วนราชการสามารถนำมติคณะรัฐมนตรีไปใช้บังคับกับข้อเท็จจริงในกรณีต่าง ๆ ให้เกิดผลในทางกฎหมายได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายอื่น ในกรณีนี้มีมติคณะรัฐมนตรีจึงมีผลบังคับตามความเป็นจริง ดังนั้น ในการพิจารณาในสถานะที่เป็นกฎนั้นในเบื้องต้นควรที่จะหยั่งทราบความหมายของคำว่า “กฎ” ก่อนว่าหมายความว่าอย่างไร เหตุผลที่จะต้องพิจารณาก่อนว่ามติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้เป็นกฎหรือไม่นั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากหากถือว่ามติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้เป็นกฎก็ต้องใช้บังคับอย่างเคร่งครัด จะใช้บังคับอย่างยืดหยุ่นอย่างเช่นแนวปฏิบัติทั่วไปไม่ได้ และหลักสำคัญในการออกกฎนั้นต้องมีกฎหมายให้อำนาจ อีกทั้งกฎก็ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายซึ่งเป็นฐานที่มาแห่งอำนาจในการออกกฎด้วย ซึ่งจากการพิจารณาความหมายของคำว่า “กฎ” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙^๖ แล้วเห็นว่าโดยสภาพมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ไม่ใช่พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบข้อบังคับ หรือหากจะถือว่าเป็นบทบัญญัติอื่นมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ก็ไม่ได้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายใช้เฉพาะกับข้าราชการที่กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลยเท่านั้น เมื่อพิจารณามติคณะรัฐมนตรีอย่างละเอียด ก็ไม่มีส่วนไหนที่จะบ่งบอกได้ว่ามีกฎหมายให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในการออกมติดังกล่าวมาใช้บังคับ ที่มาแห่งอำนาจในการออกมติคณะรัฐมนตรีสืบเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอาศัยอำนาจตามความในบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นผู้เสนอแนวทางการลงโทษต่อคณะรัฐมนตรีให้ออกมติมาใช้บังคับ ซึ่งถือว่าคณะรัฐมนตรีมิได้ใช้อำนาจตามกฎหมายโดยตรง ยิ่งไปกว่านั้น หากถือว่ามติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้มีสถานะเป็น “กฎ” ก็นับได้ว่าเป็นกฎที่ออกมาโดยที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ กล่าวคือตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการออกมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวได้กำหนดโทษสำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้สองสถาน คือ ปลดออกจากราชการและไล่ออกจากราชการ แต่การที่มติคณะรัฐมนตรีได้วางแนวทางการลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการไว้เพียงสถานเดียวคือไล่ออกจากราชการจึงถือเป็นการออกกฎที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายแม่บท เมื่อพิจารณาถึงลักษณะในทางเนื้อหาและผลการบังคับใช้ของมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือ

^๖ มาตรา ๕ “ในพระราชบัญญัตินี้... “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ”

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงไม่ใช่ “กฎ” และคณะรัฐมนตรีก็คงมิได้มีเจตนาที่จะให้มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลใช้บังคับเช่นเดียวกันกับการใช้บังคับกฎแต่อย่างใด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการ ถือปฏิบัติเป็นการทั่วไปโดยให้ส่วนราชการสามารถนำไปใช้บังคับกับข้อเท็จจริงให้เกิดผลในทางกฎหมายแล้ว คณะรัฐมนตรียังมีอำนาจในการกำหนดแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือแนวปฏิบัติราชการให้ส่วนราชการ นำไปถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์กับทางราชการได้อีกทางหนึ่งด้วยซึ่งเหตุผลอันเป็นที่มาของ มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ นั้น ผู้เขียนได้สืบค้นถึงที่มาที่สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้มีการส่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยให้ไล่ออกสถานเดียวก็เนื่องมาจากเห็นว่าในความผิดทางวินัย ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการแต่ละส่วนราชการยังคงลงโทษไม่เหมือนกัน กล่าวคือ บางส่วนราชการลงโทษ ไล่ออกจากราชการ แต่มีบางส่วนราชการลงโทษให้ออกจากราชการ เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นและเพื่อให้การ ลงโทษเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และกฎหมายก็ได้ห้ามฝ่ายบริหารในอันที่จะจัดระเบียบการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาโดยการออกแนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นมาใช้บังคับ ด้วยเหตุนี้มติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการที่กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการจึงเป็น “แนวปฏิบัติหรือแนวนโยบาย” ในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดขึ้นมาให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งถ้าผู้บังคับบัญชาไม่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอาจจะผิดวินัยได้ โดยจะเห็นได้จากการที่คณะรัฐมนตรีเคยมีหนังสือ แจ้งเวียนส่วนราชการกำชับให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด กรณีที่ไม่สามารถ ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ให้ขอทบทวนมติ และหากฝ่าฝืนให้พิจารณาลงโทษทางวินัยทุกราย^๗ และตาม มาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. ๒๕๕๑^๘ ก็ได้บัญญัติให้ข้าราชการ พลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี หากไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว มาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันก็ได้บัญญัติให้เป็นผู้กระทำผิดวินัย^๙

ในฐานะที่ผู้เขียนเคยปฏิบัติหน้าที่นิติกรผู้รับผิดชอบสำนวนเรื่องอุทธรณ์โดยมีหน้าที่ในการ สรุปรเรื่องและเสนอความเห็นในกรณีที่ข้าราชการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบ คุณธรรม (ก.พ.ค.) พบว่าผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มักจะสั่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการคือไล่ออกจากราชการเพียงสถานเดียว ทั้งนี้ เหตุผลที่ถูกนำมาอ้างในคำสั่งลงโทษ คือต้องผูกพันตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ และโดยที่ต้องถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจในการสั่งลงโทษตามมติคณะรัฐมนตรีจึงต้องผูกพัน

^๗ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๘๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

^๘ มาตรา ๘๒ “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ”

^๙ มาตรา ๘๔ “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้น เป็นผู้กระทำผิดวินัย”

หรือมีหน้าที่ต้องส่งลงโทษไล่ออกสถานเดียว จากการที่มติคณะรัฐมนตรีอาจไม่สอดคล้องกับแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่อาจลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีปลดออกหรือไล่ออกก็ได้ นั้น ผู้เขียนพบว่า มีผู้บังคับบัญชาบางรายพยายามที่จะใช้บังคับมติคณะรัฐมนตรีอย่างยืดหยุ่นโดยการส่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเพียงปลดออกจากราชการ โดยนำเอาเรื่องข้าราชการไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อนบ้าง หรือเรื่องที่เคยทำคุณงามความดีให้แก่ราชการบ้าง ซึ่งเป็นเหตุผลหย่อนโทษมาประกอบในการพิจารณาใช้ดุลพินิจส่งลงโทษ ซึ่งการกระทำเช่นนั้น อาจจะเข้าข่ายเป็นความผิดทางวินัยดังที่กล่าวแล้วได้

จากประเด็นที่พิจารณาทั้งหมดผู้เขียนจึงเห็นว่าดุลพินิจในการส่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการส่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดทางวินัยต้องผูกพันหรือเคารพต่อกฎหมาย ทั้งนี้ ความเคารพผูกพันต่อกฎหมายจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ บางกรณีอำนาจของผู้บังคับบัญชาอาจถูกจำกัดโดยกฎหมาย กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้สถานการณ์บางสถานการณ์เมื่อเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดผู้บังคับบัญชาถูกบังคับว่าต้องออกคำสั่ง ในกรณีนี้ผู้บังคับบัญชาจึงมีเพียงหน้าที่หรือที่เรียกว่าเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจผูกพัน เช่น การส่งลงโทษทางวินัยตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งผู้บังคับบัญชาถูกผูกพันให้ต้องส่งลงโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเท่านั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑^{๑๐} ที่กล่าวมาคือตัวอย่างที่เป็นกรณีที่กฎหมายเข้ามาจำกัดการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นตัวอย่างของการปรับใช้หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองอย่างเคร่งครัด สิ่งที่ยกขึ้นมากล่าวก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองมีผลต่อการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักในการส่งโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว^{๑๑} บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีดุลพินิจในการส่งลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้สองสถาน คือ ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งกรณี และเหตุอันควรลดหย่อนโทษที่ข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยมีอยู่นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับหลักทั่วไปของการใช้ดุลพินิจอีกด้วย^{๑๒} กล่าวคือ ประการแรก ผู้บังคับบัญชาต้องใช้ดุลพินิจภายในขอบเขตแห่งเจตนารมณ์ของกฎหมายอันเป็นที่มาของการใช้อำนาจ ประการที่สอง ผู้บังคับบัญชาต้องใช้ดุลพินิจในการส่งลงโทษอย่างแท้จริง กล่าวคือ เมื่อกฎหมายบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีดุลพินิจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ต้องใช้ดุลพินิจนั้น จะงดเสียไม่ใช้ดุลพินิจ หรือยึดถือเอาความเห็นหรือการตัดสินใจของคนอื่นมา

^{๑๐} มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง “เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ... ฯลฯ”

^{๑๑} มาตรา ๙๗ วรรคแรก “ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก”

^{๑๒} “ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วราพงษ์ วิสสุตพิชญ์ เอกสารการบรรยายหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง รุ่นที่ ๗”

เป็นความเห็นหรือการตัดสินใจของตนเองไม่ได้ และประการสุดท้าย ผู้บังคับบัญชาต้องใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยเหตุผล หลักประการนี้อธิบายได้ว่า การใช้ดุลพินิจชอบหรือไม่ชอบด้วยเหตุผลนั้นต้องใช้ความรู้สึกของวิญญูชนเป็นตัวตั้ง อย่าเอาอัตวิสัยของตนเป็นตัวตั้ง แต่อีกหลักหนึ่งที่มีผลต่อการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาคือ หลักการตามที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ที่ว่า ในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการกรณีผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงจนเป็นที่ยุติ และได้ใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเสร็จเรียบร้อยแล้วการกระทำของข้าราชการเป็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น ในชั้นการใช้ดุลพินิจตัดสินระดับโทษทางวินัยฐานนี้ กลับถูกผูกพันโดยมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีมีผลใช้บังคับได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่มุ่งหมายให้ใช้บังคับในสถานะที่เป็นแนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ดังนั้น โดยสถานะทางกฎหมายของมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ที่ได้พิจารณา ผู้เขียนจึงเห็นว่า กฎหมายมิได้ห้ามคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารที่จะออกแนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุเกี่ยวกับกรณีการสั่งลงโทษทางวินัยในความผิดฐานดังกล่าว และเป็นผลดีในการจัดระเบียบให้การลงโทษทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการของแต่ละส่วนราชการไม่มีความขัดแย้งกันหรือถกเถียงกัน ทั้งยังทำให้การลงโทษทางวินัยเป็นไปโดยเสมอภาคกันด้วย อย่างไรก็ตาม องค์กรกลางบริหารงานบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ ควรจะซักซ้อมความเข้าใจกับผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุให้รับรู้ถึงสถานะของมติคณะรัฐมนตรีว่าต้องใช้มติคณะรัฐมนตรีกับข้าราชการทุกคนโดยเสมอหน้ากัน และต้องไม่เลือกปฏิบัติที่จะใช้บังคับแต่เฉพาะกับข้าราชการคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างมีอคติ ทั้งต้องไม่ใช่เป็นเครื่องมือในการกลั่นแกล้งข้าราชการให้ต้องได้รับโทษทางวินัยอย่างไม่ยุติธรรมด้วย เหตุผลเนื่องจากผลของการถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการมีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ผู้ที่ถูกลงโทษปลดออกจากราชการยังมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าลาออกจากราชการ แต่ผู้ที่ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญแต่อย่างใด ซึ่งการที่ข้าราชการถูกลงโทษไล่ออกจากราชการนั้นก็ไม่ว่าอะไรกับการต้องโทษประหารชีวิตในทางราชการเพราะนอกจากจะไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญดังที่กล่าวแล้ว ยังอาจจะต้องสูญเสียเกียรติศักดิ์ของความเป็นข้าราชการหรือชื่อเสียงที่สั่งสมมาอีกด้วย

เผยแพร่ในเว็บไซต์คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) (<http://mspc.ocsc.go.th>)

เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

คลังความรู้ > บทความ > บทความอื่น ๆ

<https://mspc.ocsc.go.th/2020/02/สถานะของมติคณะรัฐมนตรีกรณีกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ>

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๖

หัวข้อ: มติคณะรัฐมนตรีและบทความเกี่ยวกับการลงโทษวินัยข้าราชการกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้วไม่กลับมาอีกเลย ว่าควรหรือจะต้องไล่ออกจากราชการโดยไม่มีเหตุผลหย่อนโทษเป็นปลดออก รวบรวมโดย นายเสมอ กภาพักดี

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

มติคณะรัฐมนตรีและบทความเกี่ยวกับการลงโทษวินัยข้าราชการกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้วไม่กลับมาอีกเลย ว่าควรหรือจะต้องไล่ออกจากราชการโดยไม่มีเหตุผลหย่อนโทษเป็นปลดออก รวบรวมโดย นายเสมอ กภาพักดี

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ: .....

.....

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ผู้อนุมัติรับรอง

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า)

วันที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

พศวีร์ วัชรบุตร

(นายพศวีร์ วัชรบุตร)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

วันที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖